

ljubosumna, da ni usoda tako neusmiljeno utaknila svoje nagajive roke v naše delovanje.

Nekega dne prišel sem vže skoro v mraku iz šole. Zunaj brila je mrzla burja, na oknih začele so vstajati ledene cvetlice, in po ulici cvililo in škripalo je, da je bilo joj! Cel dan nisem bil pri starki pod streho. Nekako čudno se mi je zdelo, da starka še ni prižgala svetilk po ulicah, ko je bila vendar vže skoro noč. Nataknil sem tedaj bele, debele, volnaste rokovice, ter odhitel k starki pod streho, da bi šla prižigat.

Stopil sem v izbo, toda nihče mi ni prišel naproti. Stopil tja k postelji, kjer je sključeno slonela starka, prijel sem jo za rokav, prašajoč: „Ali danes ne pojdeva prižigat?“ Vse tiho. Strašnja sumnja se me je polastilo, strah me te prešinil in hitro zapustil sem sobo. Na stopnjicah srečal sem vže nekoliko starih poznano godrnjalastih ženic iz predmestja, katere so upile in kričale, kako da nihče ne pride prižigat svetilk.

Prižgali smo luč. Starka sedela je sključena na postelji, glavo imela je naslonjeno na stranico, roke pa skrbno zavite v „šlafrok“. Onemogla od truda in mraza, bolna, padla je skoro gotovo v nezavest morda vže zjutraj in ker je nihče ni zbudil, zaspala je za večno.

Kmalu bila je polna soba predmeščank, katere niso prišle toliko iz milosrdja, temveč veliko bolj, kakor je naravno iz radovednosti. Moška sta bila samo dva, in sicer oni zaradi večne pijanosti slavno znani Brentež, in oni zaradi svojih odličnih činov in zaradi svoje lepe zunanosti, v predmestju dobro poznati „Barabalonga“. Zakaj sta prišla? To vprašanje rešil sem si kmalu, kajti iz njih pogledov na ono skrinjico s svetilkami in na lestvo, ter iz njih prepira uvidel sem kmalu, da morata biti to nekaka kandidata za novo službo, katero je opravljala starka. Prvemu se je zdela prikladna zaradi tega, ker je sam zelo potreboval luči, ko je se v poznih nočnih urah vračal pijan domov, drugemu pa zaradi tega, ker bi lahko če bi dobil službo, lestvo takoj prodal, kajti on bi lahko brez lestve prižigal svetilke. Prepirala sta se nekoliko časa, in ne vem, kako bi se izšel ta prepir, da ni tedaj v izbo stopil stražar.

Umrla je tedaj dobra starka. Napravili so jej revno krsto, in drugi dan bil je pogreb. Oblekel sem popoldne svojo novo suknjo, gospodinja me je prijela za roko in stopila sva za krsto. Bila sva sama. Peljali jo niso, zvonili jej niso, peli jej niso: pa kaj bi jej tudi, saj je bila starka uboga! Čudno! Ta je vendar šla ona ravnotja, kamor vozijo bogatine, vživat ravno ono veselje, kakor oni, katere vozijo, katerim zvonijo in pojó!

Dolgočasno hilo mi je v stanovanji po smrti stare prižigalke. Nikogar nisem imel, ki bi bil tako ljub, kakor umrla. Žalostno povešal sem prve dni glavo, dokler se nisem konečno udal svoji usodi. Toda starke pozabil nisem nikdar.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

Posl. baron Schwegel je stavil naslednjo interpelacijo: Med kranjskimi proizvodi, sposobnimi za izvoz, zavzema les odlično mesto. Zlasti so bile do pred kratkim izvažane deske od bukovega lesa, tavolette, v velikih množinah v Italijo. Avstro-Ogerska je pri zadnjih pogajanjih za trgovinsko pogodbo z Italijo dovolila sosedni državi veliko koncesijo svobodnega uvažanja oranž v našo monarhijo le pod pogojem, da dovoli Italija našim lesnim produktom, kateri se rabijo za spravljanje južnega sadja v zaboje, prosti uvoz v Italijo; samo na ta način se je dobila neka kompenzacija za jako drago koncesijo svobodnega uvažanja oranž v Avstrijo.

Vsled teh pogodbenih dogovorov razvijala se je trgovina s temi izdelki delj časa prav povoljno in izvoz tavolet se je nekako povzdignil. Zadnji čas pa je izvoz naših lesnih produktov v Italijo začel na obžalovanja vreden način pojemati. Uzrok je ta, da severnoameriška konkurenca naš uvoz tavolet v Italijo na najboljši način utesnuje. Severna Amerika je konkurenco ustvarila na ta način, da je na jedni strani uvozu italijanskega južnega sadja v Zjedinjene države samo pod pogojem dovolila carinske olajšave, ako je južno sadovje v zabojih ameriške provenijencije, na drugi strani pa se uvažajo ti ameriški lesni produkti vsled naše trgovinske pogodbe z Italijo carine prosto v to deželo in ze uvažajo italijanske oranže a ameriških zabojih carine prosto tudi v Avstrijo. Naravno je, da je vsled tega naš izvoz tavolet v Italijo znatno trpi in da škodujejo ameriški produkti, katerim smo z našo pogodbo omogočili svobodni uvoz tako v Italijo, kakor v Avstro-Ogersko, na nepravilni način naše produkte na njih naravnem in pogodbeno zagotovljenem trgovišču. Kranjsko zadeva ta situacija posebno trdno in nujno moramo prositi in pričakovati, da se v tej zadevi dobi hitra in uspešna pomoč, v kar ima vlsoka vlada brez dvoma na razpolaganja razna prav izdatna sredstva, o katerih ni treba tu razpravljati. Interpelantje vprašajo visoko vlado; So-li ta za izvoz s Kranjskega jako škodljive razmere visoki vladi znane in hoče-li priti hitro in uspešno našemu domačemu gospodarstvu in naši industriji v tem oziru na pomoč?

Dež. predstojnik baron Hein je odgovoril, da mu je stvar znana, in da je glede nje že interveniral v trgovinskem ministerstvu, da pa ne ve, kaj sa ukrene.

Posl. Kalan je interpeliral radi podrtega mostu ni slabega stanja ceste v Kovoru blizu Tržiča, na katero interpelacijo je dež. glavar Detela takoj odgovoril in obljubil, da pojde deželni inženier na lice mesta.

Posl. Luckman je poročal o povešanju in premeščenju hleva v dež. prisilni delavnici in je predlagal, naj se dovoli v to svrhu 1200 gld. — Sprejeto.

Posl. vitez Langer je poročal o proračunu dež. vinarske sadjarsko in poljedlnske šole v Grmu za l. 1898. Vsa potrebščina za šolo znaša 7159 gld., pokritja 5120 gld. torej je primanjkljaja 2039 gld. Vsa potrebščina za gospodarstvo znaša 11.608 gld., pokritje 7500 gld., torej je primanjkljaja 5108 gld. Vsa potrebščina. šolska in gospodarska, znaša 18.767 gld., vse pokritje 12.620 gld., primanjkljaj, kateri je pokriti iz dež. zaklada, znaša torej 6147 gld., za 1825 gld. manj, kako je bilo prvotno preliminirano.

Posl. dr. Majaron je poročal o prošnji Marjete Ahčin za podaljšanje miloščine in prkdlagal, naj se sedanja miloščina 50 gld. podaljša za tri leta. — Sprejeto.

Posl. Luckmann je poročal o prošnji Emanuela Kovačiča za podaljšanje kvijesciranja in predlagal, naj se za sedaj preko nje prestupi na dnevni red. — Sprejeto.

Posl. Luckmann je poročal o prošnji Ane Hitti za podaljšanje miloščine in je predlagal, naj se miloščina 50 gld., podaljša za tri leta. — Sprejeto.

Posl. dr. Majaron je poročal o prešnji primarija dr. vit. Bleiweis-Trsteniškega za remuneracijo za poslovanja v dež, hiralnici in je predlagal, naj se za čas od 15. sept. 1896. do 15. sep., 1897. dovoli 200 gld., — Sprejeto.

Posl. dr. Majaron je poročal o prošnji dr. Štefana Divjaka za osebno doklado in predlagal naj se dovoli remuneracija 250 gld., prošnja za doklado pa naj se odkloni. — Sprejeto.

Posl. Luckmann je poročal o prošnji Jos Tomazina za dovoljenje provizije in predlagal naj se prošnja odstopi dež. odboru. — Sprejeto.

Posl. Luckmann je poročal o prošnji Matija Epiha za zvišanje miloščine in je nasvetoval, naj se miloščina zviša od 200 gld. na 300 gld., ako prevzame Štajerska dežela jeden del. — Sprejeto.

Posl. Luckmann je poročal o prošnji Petra Mileka za zvišanje miloščine in predlagal, naj se miloščina 300 gld. zviša na 348 gld. — Sprejeto.

Posl. Murnik je poročal o prošnji Uršule Zanoškar za podaljšanje miloščine in predlagal, naj se prositeljici podaljša miloščina 120 gld. za tri leta. — Sprejeto.

Posl. Murnik je poročal o prošnji Albina Adlešiča, učenca dunajskn obrtne šole, za zvišanje podpore in predlagal, naj se prošnja odslopi dež. odboru. — Sprejeto.

Posl. Jelovšek je poročal o ustanovitvi samostojne občine Štrekljavec in je predlagal, naj se ustanovitev odkloni. — Sprejeto.

Posl. Jelovšek je poročal o volitvi dež. poslanca iz kurije velikega posestva in je predlagali naj se izvolitev barona Friderika Rechbaeha odobri. — Sprejeto.

Posl. Povše je poročal o združitvi vasi Hrib s trgov Vrhniko in je predlagal, naj se odobri dotični zakonski načrt in vzprejme resolucija, s katero se naroča deželnemu odboru, naj stori kar treba, da se Vipava uvrsti v skupino notranjskih mest in trgov.

Posl. Modic je poročal o uvrstitvi občinske ceste Mala Slivica-Dvorska vas Prodplane v cestnem okraju Velike Lašče mej okrajne ceste in predlagal: 1. V cestnem okraju Velike Lašče za nahajajoča občinska cesta, katera se pri Mali Slivici od okrajne ceste Velike Lašče-Bloke odcepi in drži čez Dvorsko Vas do stika z deželno cesto Kočevje-Ljubljana pri Podpaljanah, se uvrsti med okrajne ceste 2. Iapláčevanje Sv. Gregor za vzdrževanje ad 1) imenovane ceste iz deželnega zaklada dovoljene podpore letnik 100 gld. je koncem leta 1898. ustaviti.

— **Osebnosti.** Sanitetni nadzornik v Ljuljani dr. Fran Zupanc je imenovan deželnovladnim svetnikom. — Ljubljanečan dvorni svetnik Karol Marija Truxa v Zadru je imenovan svetnikom pri upravnem sodišči. — Finančni konicipist Makso Kostanjevec je imenovan finančnim komisarjem v Ljubljani. — Kancelist Ivan Fink je imenovan oficijalom, računski podčastnik Ferd Unger pa kancelistom pri finančnem ravnateljstvu kranjskem. — Sodni pristav v Pazinu dr. Anton Povšič je prideljen najvišjemu sodišču na Dunaji v službovanje. — Nadučitelj v Klani na Goriškem Jakob Luznik je odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem.

— **Družba sv. Mohorja** izda prihodnje leto naslednje knjige: 1. Naš cesar. Spomenica ob petdesetletnici Njegove vlade Spisal Jožef Apih, c. kr. profesor. S to knjigo bode družba vredno proslavila petdesetletnico cesarjevo. Knjiga bode posebno lepa. Krasile jo bodo mnoge podobe, podajala bode živahen opis življenja in delovanja cesarja našega, ob enem pa tudi nekako zgodovino zadnjih 50 let, kažoč: da hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovencev ne mine! — Že

ta knjiga sama bode vredna goldinar in vsak domoljuben Slovenec naj si jo zato omisli, ker bode pravi kras vsaki hiši. 2. Veliki katekizem, kakor so ga avstrijski škofje odobrili za šolsko porabo, naj po družbi najde pot tudi v vse slovenske družine, da se bodo tam verski nauki s pomočjo te knjige ponavljali in vernikom vedno bolj vtisnili v srce! — Kdor hoče imeti katekizem vezan, naj doda udnini še 20 kr. veznine za v prt vezan, 10 kr. pa za kartoniran iztis. 3. „Zgodbe sv. pisma“ V. snopič Ta knjiga naj pač ne manjka v nobeni slovenski hiši. Slovenci pač nimajo take ugodne prilike, omisliti si „knjigo vseh knjig“, kakor ravno po Mohorjevi družbi. „Zgodbe“ naj ohranijo družbi vse stare ude, privabijo naj pa tudi mnogo novih, katerim se s prejšnjimi snopiči še lahko postreže, da bodo imeli popolno knjigo. 4. „Poljedelstvo“. II. del. Ta knjiga nada'ljuje nauke lanskega leta in bode zlasti koristila našim poljedelcem. Torej le marljivo sezite po nji, 5. „Slovenske Večernice“ 51 zvezek bodo prinesle životopis zaslužnega rodoljuba dr. Muršeca, razne povesti, poučne sestavke, pesmi itd. 6. Koledar izide z raznovrstnim berilom, kakor navadno, in poskrbeti hočemo, da bode kolikor mogoče zanimiv in poraben. Krasile ga bodo tudi različne podobe. Torej toliko izvanredno lepih knjig za en sam goldinar! Naj nihče ne zamudi priskrbeti si jih, naj bi si denar moral tudi prihraniti na drugi strani. — Odbor družbe sv. Mohorja sam piše: Posebej se tem potom obračamo do gg. slovenskih pisateljev z iskreno prošnjo, naj nikar ne zabijo naše družbe, marveč naj jo pridno zalagajo s plodom svojega uma in truda! Dostavljamo, naj se nam vpi-sovalne pole gotovo pošljejo do dne 5. marca, kakor zahtevajo društvena pravila, da se ogromno delo v tiskarni ne zavleče in da je mogoče knjige ob pravem času dodelati in razposlati. Le oni, ki v pravem času pristopijo in ob enem pošljejo udnino, se morejo šteti za ude. Neudje pa morajo plačati za knjige kakor po knjigarnah, namreč 3 gld. 50 kr. Bog blagoslovi na priprošnjo sv. Mohorja skupno naše delo v prosep družbe in napredek naroda slovenskega.

— »Slovenska Matica.« razposlala je ravnokar svojim udom letošnje Maticne knjige Udje dobodo letos kar 7 knjig in te so; 1.) Slovenska zemlja II. del: Samosvoje mesto Trst in mejna grofija Istra. Prirodnoznanstvi, statistični in zgodovinski opis. Knjigo dičijo 12 podob 1 nartr Spisal S. Rutar, c. kr. gimnazijalni profesor. — 2.) Zaba na knjižnica: X. zvezek „Trojka“. Povest. Spisal dr. Fr. D. — 3.) Slovenske narodne pesmi. III. Snopič. Uredil Dr. K. Štrukelj. — 4.) Zgodovina slovenskega slovstva. III. del. Drugi zvezek Spisal profesor dr. Karol Glaser. — 5. Električna proizvodnja in uporaba Spisal Ivan Šubic. 6.) Knezova knjižnica. Zbirka zabavnih in poučnih spisov. IV. zvezek: I. Moja hoja na Triglav. II. Fr. L. Prenos Kopitarjevih smrtnih ostankov v Ljubljano. — 7.) Letopis „Slovenske Matice“ za l. 1897. Uredil Anton Bartel — Vse knjige imajo tako bogato vsebino, da bodo udje „Slovenske Matice“ s veseljem jih prebirali in le želeli bi bilo, da bi vsaki omikani Slovenec in Slovenka bil ud te prekornostne družbe.

— **Mestna hranilnica v Radovljici** V mescu januarju 1898 je 120 strank uložilo 23501 gld 15½ kr., 75 strank uzdignilo 7267 gld 91 kr., 25 strankam se je izplačalo posojil 12610 gld., stanje ulog 375392 gld. 69 kr.

— **V mestni klavnici ljubljanski** zaklalo se je lansko leto 27 503 glav živine in sicer: 4331 goveje živine, 8386 prasičev, 8394 telet 3056 kozlov, ovac, in kostrunov, 3259 kozličev in 77 konj. Poleg tega je bilo na ogled pripeljanega 10.426 kilogramov svežega mesa

— **Okr. cestni odbor za okraj Kamnik** je v svoji seji dne 27. t. m. izvolil g. Jos. Močnika, lekarnarja v Kamniku načelnikom in g. Miha Stareta, graščaka in izženirja v Mengšu namestnikom.